

BEZWAARPROCEDURE VASTSTELLING INKOMENSBUDGETTEN 2010/2011

Toelichting

In uw vergadering van 22 november is gesproken over de hoogte van het beschikbare inkomensbudget voor 2010 en 2011. De toegekende budgetten leiden voor de gemeenten Heusden, Loon op Zand en Waalwijk tot forse tekorten op het inkomensdeel van zowel 2010 en 2011. De lagere budgetten zijn het gevolg van een bijgestelde en lagere raming van de werkloze beroepsbevolking door het CPB en het sterk oplopen van het gemeentelijke bijstandsvolume. In de Tweede Kamer is dit onderwerp aan de orde geweest. Voor de Minister was dit echter geen aanleiding een andere koers te varen. Hij schaaft zich achter het Bestuursakkoord waarbij afgesproken is dat de daarin vastgelegde systematiek geldt tot en met 2011.

In het bestuursakkoord ligt er geen koppeling met de daadwerkelijke jaarlijkse realisatie van de bijstandsuitgaven. Alleen wanneer de conjunctuur buiten een bepaalde bandbreedte afwijkt (>12.500 uitkeringen), wordt het macrobudget gehanteerd. Het macrobudget wordt wel jaarlijks gecorrigeerd voor loon/prijsbijstellingen en (wijzigingen in) effecten van rijksbeleid. De afspraak geldt in voor- en tegenspoed.

De ISD heeft de gemeenten geadviseerd bezwaar te maken tegen de definitieve vaststelling van het inkomensbudget 2010 en de voorlopige toekenning van het inkomensbudget 2011. De gemeenten hebben deze mogelijkheid benut en met een aanvullend bezwaarschrift zijn op 24 december de inhoudelijke gronden van het bezwaar kenbaar gemaakt. De gemeenten trekken gezamenlijk op met de gemeente Tilburg en laten zich juridisch bijstaan door AKD.

Hoorzitting

Op 20 januari 2011 zijn de gemeenten in de gelegenheid gesteld om de bezwaren mondeling toe te lichten.

Vanuit het ministerie is tijdens de zitting met stelligheid benadrukt dat bij de bepaling van het macrobudget Inkomensdeel het bestuursakkoord gevolgd is en dat dit conform de afspraak is. Daarmee werd de inhoudelijke grond van het ingediende bezwaarschrift eigenlijk direct, volledig en met stelligheid volledig van tafel geveegd.

Vervolgens is nader ingegaan op het bezwaarschrift. Allereerst is daarin gesteld dat het macrobudget ten opzichte van de rijksbegroting is gebaseerd. Volgens de wet wordt het budget namelijk gebaseerd op ramingen, waarbij de omvang van de bijstandspopulatie gewogen wordt aan de hand van ramingen van het CPB. Verder kwam de opbouw van het macrobudget aan de orde. Niet duidelijk is namelijk of de effecten van rijksbeleid wel (volledig) verwerkt zijn in het budget. Met betrekking tot deze onderbouwing van het macrobudget is hierover afgesproken dat het ministerie (binnen 2-3 weken) met gedetailleerde informatie komt en dat de gemeenten vervolgens beoordelen of deze onderbouwing toereikend is dan wel aanleiding geeft inhoudelijk te reageren.

Tot slot is gesproken over het daadwerkelijke tekort op het macrobudget. De Minister heeft eerder aangegeven dat dit het gevolg is van het achterblijven van de gemeentelijke realisaties. Dit duidt op een tekortschietend gemeentelijk beleid. Ligt hier daadwerkelijk de oorzaak van het bijstandstekort in

den lande? APE¹ heeft hiernaar een onderzoek ingesteld genaamd 'Macrobudget Inkomensdeel WWB 2010'. Het onderzoek richtte zich op de effecten van de economische crisis en de Wij op de gemeentelijke WWB-uitgaven. Uit dit onderzoek blijkt dat het tekort van de gemeente niet het gevolg is van het achterblijven van de gemeentelijke realisaties, maar van de economische crisis en het rijksbeleid. De gekozen systematiek van ramingen en de daartoe opgestelde rekenregel om het verband te leggen tussen de verandering in de werkloze beroepsbevolking en de verandering in het WWB-volume houdt volgens APE onvoldoende rekening met de effecten van een crisis die zich eind 2008 manifesteerde.

De conclusies van APE zijn toegelicht, maar het is nog maar zeer de vraag wat hiermee gedaan zal worden. De eerste reactie op het rapport van de vertegenwoordigers van het Ministerie bij de hoorzitting was dat het rapport een niet voldoende wetenschappelijke status heeft en daardoor geen objectieve basis biedt. "Je kunt er uit laten komen wat je wilt", was de opvatting.

Het vervolg

De gemeenten zullen reageren op de informatie die het Ministerie verstrekt over de opbouw van het macrobudget voor zover het betrekking heeft op de gevolgen van rijksbeleid. Vervolgens zal het ministerie gaan beschikken op de bezwaarschriften. Niet bekend is, wanneer dit het geval zal zijn.

Waalwijk, 15 februari 2011

Jef van Dijk

¹ Aarts de Jong Wilms Goudriaan *Public Economics* (APE) is een onderzoeks- en adviesbureau dat zich richt op de publieke sector. APE biedt een breed pakket van producten en diensten, variërend van beleidsonderzoek tot strategisch advies en van data-analyse tot kwalitatieve evaluaties. Opdrachtgevers zijn o.a. ministeries, gemeenten, uitvoeringsorganisaties en private opdrachtgevers in de zorg en het onderwijs.